

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA 's-GRAVENHAGE

**Directoraat-generaal Agro en
Natuur**

Directie Natuur en Biodiversiteit

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres

Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Ons kenmerk

DGAN-NB / 16044105

Uw kenmerk

2016Z05155

Datum 29 maart 2016
Betreft Beantwoording vragen over het geringe broedsucces van broedvogels in
het Waddengebied

Geachte Voorzitter,

Hierbij beantwoord ik de vragen van het lid Koser Kaya (D66) over het bericht
"Het geringe broedsucces van broedvogels in het Waddengebied" (ingezonden
11 maart jl., kenmerk 2016Z05155).

1

Bent u bekend met het bericht 'Broedvogels in Waddengebied hebben het
moeilijk'?¹

Antwoord

Ja.

2

Welke conclusies trekt u uit het rapport 'Broedsucces van kustbroedvogels in de
Waddenzee in 2011-2013' van Sovon Vogelonderzoek Nederland en IMARES?²

Antwoord

Het rapport 'Broedsucces van kustbroedvogels in de Waddenzee in 2011-2013'
toont de waarde aan van het opbouwen van een dergelijke langjarige meetreeks.
Voor het eerst is nu een trendanalyse gepresenteerd die ons een beeld geeft van
de reproductie van tien soorten vogels over een langere periode, van 2005 tot
2013.

Uit het onderzoek blijkt dat slechts bij twee soorten, de kokmeeuw en de lepelaar,
de geconstateerde afname van het broedsucces over deze langere periode als
significant te bestempelen is. Bij een paar soorten is ook een opleving in het
broedsucces vastgesteld in de laatste jaren. In zijn algemeenheid geven de
resultaten uit dit meetnet toch een zorgelijk beeld, dat zich niet alleen beperkt tot
de Nederlandse Waddenzee maar voor de hele internationale Waddenzee geldt.

¹ <http://www.nu.nl/algemeen/4224706/broedvogels-in-waddengebied-hebben-moeilijk.html>

² 'Broedsucces van kustbroedvogels in de Waddenzee in 2011-2013', Sovon Vogelonderzoek
Nederland en IMARES Wageningen UR (Wageningen, december 2015).

Hoewel in het rapport erkend wordt dat de oorzaken van het slechte broedsucces niet bij alle soorten even duidelijk zijn, is het goed dat er aanbevelingen worden gedaan voor denkbare maatregelen om deze trend te keren. Welke maatregelen nu al getroffen worden, wordt aangegeven in het antwoord op vraag 5.

3

Waarom blijft het broedsucces van kustbroedvogels ook nu nog gering, indien overbevissing in de jaren negentig en niet de huidige visserij een voornaam oorzak is van de beperkte reproductie van de gevolgde vogelsoorten? Wat zegt dit volgens u over de huidige mate van visserij?

Antwoord

Zoals uit het rapport blijkt is het achterhalen van de oorzaken van het slechte broedsucces een complexe materie en niet eenduidig. Beperkte voedselbeschikbaarheid wordt als één van de mogelijke oorzaken gezien. Een directe relatie met de huidige mate van visserij, die duidelijk minder bodemberoerend is, valt hier niet uit af te leiden. Voor sommige, ook visetende, soorten is sprake van een opleving van het broedsucces.

4

In welke mate is een vroegtijdig waarschuwingssysteem vroegtijdig indien als huidige oorzaak voor het beperkte broedsucces in de jaren 2011-2013 de overbevissing in de jaren negentig aangegeven wordt?³ Is het niet een kenmerk van een dergelijk systeem dat het de gelegenheid biedt beleid tijdig bij te sturen om de effecten te mitigeren? Zo ja, op welke wijze biedt deze waarschuwing de gelegenheid dit te doen?

Antwoord

Veel kustbroedvogels zijn langlevende soorten. De gegevens die alleen op basis van de jaarlijkse monitoring van aantallen verkregen worden, geven onvoldoende adequaat en tijdig weer hoe het met de aanwas zit. Met dit meetnet over het broedsucces wordt een completer beeld gegeven van de algehele toestand van de vogelpopulatie. Zodoende kan tijdig gezocht worden naar gerichte maatregelen om een achteruitgang van de vogelpopulatie te keren. De relatie met visserij in de jaren negentig wordt slechts voor twee soorten (eider en scholekster) voorzichtig gelegd in dit rapport, namelijk dat die zich nog niet lijken te hebben hersteld van de naweeën van de intensieve bevissing van schelpdieren in de jaren negentig. Ook andere oorzaken van een slecht broedsucces treden op, zoals toenemende overstromingen van broedplaatsen in het broedseizoen. In het algemeen zie ik de waarschuwingen en aanbevelingen uit de studie als ondersteuning van de reeds gestarte transitie naar een duurzame visserij in de Waddenzee.

³ <http://www.wageningenur.nl/nl/Expertises-Dienstverlening/Onderzoeksinstituten/imares/show/Broedvogels-in-de-Waddenzee-hebben-het-moeilijk-.htm>

5

Welke concrete stappen en/of maatregelen zijn er al genomen en zou u kunnen nemen om het broedsucces van de broedvogels in het Waddengebied te verhogen?

Antwoord

In trilateraal Waddenzee verband, een samenwerking met Duitsland en Denemarken, is recent het Actieplan Broedvogels⁴ vastgesteld. De Nederlandse studie 'Broedsucces van kustbroedvogels in de Waddenzee in 2011-2013' heeft hier mede aan ten grondslag gelegen.

In het Actieplan zijn concrete aanbevelingen gedaan ten aanzien van de maatregelen die per soort kustbroedvogels genomen zouden moeten worden. Het gaat hier om lokale aanpassingen in habitatbeheer of -restauratie op kwelders, duinen en stranden en graslanden, het inzetten op predatie-beheer, het wegnemen van artificiële barrières en het vergroten van de publieke bewustwording. Via het Programma Rijke Waddenzee zet ik in op een breed gedragen offensief in Nederland om in gezamenlijkheid, met de betrokken beheerders en overheden, onze verantwoordelijkheid te nemen om te proberen deze achteruitgang van het broedsucces te keren. Veel van deze aanbevelingen zijn ook opgenomen in het conceptbeheerplan Natura 2000.

6

Wat voor stappen gaat u nemen om de overige oorzaken van het geringe broedsucces te achterhalen, aangezien het niet voor alle soorten kustbroedvogels aan de Waddenzee duidelijk is wat de oorzaak hiervoor is?

Antwoord

Met het continueren van dit reproductiemeetnet en met het vergaren van meer kennis, die onder meer wordt opgedaan in de projecten die bij mijn antwoord op vraag 5 zijn benoemd en op trilateraal niveau worden besproken en gedeeld, wil ik trachten meer inzicht te verkrijgen in deze veelzijdige materie in dit dynamische gebied.

(w.g.)

Martijn van Dam
Staatssecretaris van Economische Zaken

⁴ Het 'Breeding Bird Action Plan' is te vinden op de website www.waddensea-secretariat.org